

збільшити обсяги надання соціально спрямованих послуг на селі.

В контексті Болонської угоди для повноцінного функціонування вищого навчального закладу, підготовки висококласних фахівців, розвитку аграрної науки необхідно поєднання трьох складових: освіти, науки і дорадництва. Науковий потенціал вчених-аграріїв може бути використаним повною мірою і повинен сприяти поступальному розвитку АПК. Для цього в аграрних ВНЗ Мінагрополітики створено мережу інформаційно-консультаційних центрів. [3]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1.<http://www.niss.gov.ua/articles/1521/> "Щодо державної підтримки розвитку сільськогосподарського дорадництва в Україні". Аналітична записка

2.Корінець Р.Я. Сільськогосподарське дорадництво: запитання та відповіді / Інститут сільського розвитку. – Київ, 2003.

3.<http://a7d.com.ua/agropoltika/spivpracya/1772-dosvid-i-perspektivi-silskogospodarskogo.html> / Досвід і перспективи сільськогосподарського дорадництва в Україні

ПІДТРИМКА НАЦІОНАЛЬНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИКА ЧЕРЕЗ ДОТАЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ЗГІДНО НОРМ ЄС

Клапків Ю.М. к.е.н.

*Старший викладач кафедри міжнародних фінансів та глобальної
економіки ім.С.І.Юрія*

Тернопільський національний економічний університет

Сільськогосподарський виробник - провадять діяльність пов'язану з обробіткою землі, його ефективність перебуває у безпосередній залежності від погодних умов, тому основний ризик носить природний характер, а його

реалізація це - зміни в процесі органогенезу у рослинництві, що призводять до ушкодження і загибелі сільськогосподарських культур.

Водночас, у забезпеченні сільськогосподарського виробництва від втрат зацікавлені не лише власники фермерських господарств, а держави, економіка яких в значній мірі сформована на результатах виробництва товарної сільськогосподарської продукції, тому подібна діяльність зазвичай реалізується із значною державною підтримкою.

Особливістю страхування врожаю є його загрозливий часто катастрофічний характер для страховиків і зумовлено це природнім походженням та взаємозалежністю ризиків, що реалізуються на великих площах та призводять до втрат у багатьох виробників товарної сільськогосподарської продукції одночасно, що генерує необхідність сплати значних відшкодувань.

Складність даного продукту та його виска вартість, а водночас суспільна необхідність для економіки держави зумовила запровадження державної підтримки. В Україні вона має полягати у наданні з державного бюджету сільськогосподарським товаровиробникам грошових коштів у вигляді субсидій на відшкодування частини страхового платежу, фактично сплаченого ними за договорами страхування сільськогосподарської продукції.

Водночас, значна ризикогенність цього виду господарської діяльності притаманна не лише для нашої країни, розвинені країни також, та віддавна надають фінансову підтримку своїм сільськогосподарським виробникам. Реалізується ця допомога, у більшості випадків через субсидіювання страхових премій та є й інші підходи.

Для країн ЄС класичною умовою є компенсація 50 % страхового платежу при рівні страхового покриття близько 70 %. Проте існують і виключення та певна диференційованість підходу, що зумовлено як значущістю певних культур для окремих держав так і регіональним поділом (деякі страхові продукти розроблено спеціально для певних регіонів, навіть в

межах однієї держави, наприклад, страхування томатів і бананів на Канарських островах, Іспанія), так і кінцевою формою споживання даних овочів фруктів (чи споживатимуться, як свіжі фрукти, чи як продукт переробки).

Водночас, у країнах з розвиненими системами аграрного страхування можуть надаватись особливі субсидії страховим компаніям, що спрямовані на забезпечення рівного доступу різних груп сільськогосподарських до страхових послуг. Дана форма субсидіювання включає часткову компенсацію маркетингових і адміністративних витрат страхових компаній, частину витрат на проведення оцінки збитку після реалізації страхового випадку.

Однією з форм підтримки державою аграрного страхування є фінансування інформаційної та навчальної діяльності в галузі, метою даної діяльності є навчання та підвищення кваліфікації виробників сільськогосподарської продукції, задля створення, у них, можливості більш ефективного підбору програм страхування та грамотного укладання найоптимальніших для власного бізнесу договорів страхування.

Серед країн Європейського Співтовариства обов'язковість даного страхування є лише на Кіпрі і в Греції, де дане страхування з підтримкою держави реалізується через державні страхові компанії. Водночас, в Іспанії страхові компанії виступають лише в ролі агентів, а всі підписанні договори страхування передаються у спеціально створену державою та приватними страховими компаніями де ці договори адмініструються, проводиться оцінка збитку та виплати. Всі договори перестраховуються через державну перестрахову компанію. Спектр пропонованих у цій країні страхових продуктів надзвичайно широкий, тариф розраховується державною компанією, а страховим покриттям охоплено близько 90 % сільськогосподарських культур. Субсидується в основному мультиризикове страхування від 30% до 70 від суми премії, та в середньому 50 % страхового платежу.

Упродовж років країни ЄС є активними учасниками на ринку страхування врожаю, та намагаються зробити його більш ефективним. Для збільшення поширеності страхування, використовуються субсидії до страхових премій і примус (обов'язковість).

Як правило, у Європейській практиці виділяють три основних типи страхування врожаю: від одного ризику, комбіновані продукти і комплекси. У Польщі, було прийнято рішення про використання комплексного страхування (від багатьох ризиків). Законодавство дозволяє страхування врожаю рослин та страхування тварин від обраних (серед визначених законодавством) фермером ризиків. Є три варіанти використання страхування в сільському господарстві в країнах-членах ЄС:

- 1) страхування від стихійних лих за участю держави в покритті сплачених відшкодувань та / або страхових платежів;
- 2) підтримка фонду взаємного інвестування, завдяки якому уможлиблюється розподілу ризиків між групою виробників;
- 3) використання різних інструментів, спрямованих на гарантію основних доходів у разі надзвичайних ситуацій.

В європейських країнах діють програми страхування, які в основному базуються на добровільній участі та можливій допомозі від держави з оплатою страхового платежу. Саме страхування субсидоване державою є найбільш ефективним при аграрних ризиках, як доводить багатолітній досвід Європейського Співтовариства та його нормативно - правові акти, що були акцептовані та впровадженні державами – учасницями.

**Міжвузівська науково-практична інтернет-конференція
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА
ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ»
20 жовтня 2014 року (м. Дніпропетровськ)**

Економіка і фінанси: аналіз тенденцій та перспектив розвитку [Текст] матеріали ІІ міжвузівської наук.-практ. конф. – Т1. – Дніпропетровськ, 20.10.2014: тези доповідей / [редкол. Н.І. Демчук (відпов.ред.) та ін.]. – Дніпропетровськ: ДДАЕУ, 2014. – 591 с. – В надзаг.: Міністерство освіти та науки України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Учасники конференції:

1. Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
2. ІПРЕЕД НАНУ
3. Вінницький соціально-економічний інститут
4. Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Посвідчення УкрІНТЕІ № 313д 23.06.2014